

”Ermer og armlengder – snørr og barter”

Kultur- og kirkedepartementet oppnevnte 10. oktober 2007 et utvalg for å gjennomgå tildeling av statstilskudd til kulturformål. Sluttrapporten fra Løken-utvalget ble lagt frem i juni.

Løken-rapporten påpeker at til forskjell fra fransk og britisk tradisjon har norsk kultursektor et relativt sterkt korporativt innslag i form av interessegruppers representasjon i styringsordningene. Videre er det de siste tiårene en tendens til at den relative autonomien utfordres ”ovenfra” ved at det er større styringsambisjoner på politisk nivå. Dels kan dette ha sammenheng med at statsrådene i økt grad ønsker muligheten til å ta politiske initiativ som kan gis positiv oppmerksomhet i medier og opinion. Dels kan det sees i sammenheng med utviklingen av resultatstyring generelt, med økende vekt på å vise resultater og effekter av offentlig ressursbruk. Rapporten slår fast at hovedbetydningen av armlengdes avstand-prinsippet er uavhengighet overfor politiske myndigheter. Når det legges ekstra vekt på uavhengighet i den relasjonen, så er poenget å sikre at staten avholder seg fra å legge politiske føringer for kunstneres daglige virksomhet og uttrykk.

Et sentralt punkt i utvalgets mandat er å frigjøre ressurser til kunstnerisk virksomhet. En størst mulig andel av bevilgningene til kulturformål bør komme kunstnerisk virksomhet til gode. Det å utforme tilskuddsordninger som fungerer effektivt er en vanskelig faglig utfordring. Ofte viser de seg å ha betydelige utilsiktede virkninger, bl.a. stor administrativ ressursbruk, eller at de ikke bidrar til å få opp den aktiviteten de var ment å skulle støtte. Korrekt målgruppe, korrekt beløp og korrekt anvendelse er tre sentrale stikkord når det gjelder en godt utformet tilsuddsordning. Etterrettelighet og rettsikkerhet for søkere er også viktig. Ideelle tilskuddsordninger, med tanke på administrativ enkelhet, er dersom tilskudd gis til klart definerte kriterier og som det finnes opplysninger om i tilgjengelig statistikk. En annen type ordninger som krever lite byråkrati både hos tildeler og hos mottaker, er rene ramme- eller grunnbevilgninger. Aktuelle eksempler fra kulturområdet kan være

bevilgningene til institusjoner som symfoniorkestrene. Riktignok innebærer dette rapporteringskrav, men i forhold til bevilget beløp blir det lite byråkrati pr. krone tildelt. Langt mer administrativt krevende er tilskuddsordningen, som tildeles enkeltpersoner på grunnlag av søknad, og som har skjønnsmessige eller flerdimensjonale tildelingskriterier, slik som utvalgets mandat omfatter. Det vil da innhentes opplysninger særskilt for søknadsbehandlingen, det vil måtte gis begrunnelser for hvorfor noen får tilskudd og andre blir avslått, og søkerne vil ofte måtte yte en betydelig innsats i å formulere søknadene.

Visuelle kunstnere kan søke to av de statlige forvaltere om støtte; Statens kunstnerstipend og Norsk kulturråd. Statens kunstnerstipend er det absolutt viktigste søkerstedet i så måte. De visuelle kunstnerne har også egne ordninger med utgangspunkt i vederlagsmidlene.

Stipendkomiteene fordeler statlige støtteordninger. I utgangspunktet skal tildelingen skje på bakgrunn av kunstfaglig skjønn og på armlengdes avstand. Det bør med utgangspunkt i dette vurderes å endre oppnevningsskriteriene for komiteene. Slik komiteene er oppnevnt i dag, kan det for utenforstående være uklart om kunstnere sitter i komiteene som enkeltkunstnere, eller om de representerer organisasjonene som har oppnevnt dem. Enkelte av komiteene fordeler også andre stipender som organisasjonene har, noe som kan gi utenforstående ytterligere grunnlag for oppfatninger om rolleblanding. Dersom Utvalget for statens kunstnerstipend gis oppnevningssrett i stedet for organisasjonen, vil dette også gjøre det lettere å foreta endringer i komitéstrukturene, slik at strukturen tilpasses utviklingen på kunstfeltet for øvrig og slik sett er adekvat i forhold til den kunstnervirkeligheten man står overfor.

Statens kunstnerstipend peker i sitt høringssvar på at det er kunstnerorganisasjonene som har hånd om utbetaling av honorarer til stipendkomiteene og at dette er en ordning som bør vurderes endret. Utvalget viser til sitt forslag her om å gi oppnevningssmyndighet for komiteene til Statens kunstnerstipend. I tråd med dette forslaget vil det være logisk at også håndteringen av honorar til komitémedlemmene overføres fra organisasjonene til Statens kunstnerstipend. Utvalget konkluderer med at det på denne bakgrunn er utvalget for Statens kunstnerstipend som bør oppnevne komiteene og komitémedlemmene. Og at organisasjonene bør kun ha forslagsrett på komitémedlemmer. Utvalget konkluderer også med i sin rapport at de vil foreslå å la garantiinntekstsordningen fases ut og å la midlene brukes til arbeidsstipend.

I forordet til rapporten avslutter utvalget med følgende:

”I vissheten om at det ikke finnes noen fasit, legger vi frem vårt svar. Så er det opp til departementet og Storting å vurdere hva de synes er til nytte.”

I forkant av svarfristen til rapporten var jeg i møte med lederne for Tegnerforbundet, UKS, og Norske Tekstilkunstnere, for å diskutere våre svar. Rapporten er grundig og lang. Det er tydelig at de ikke ha vektlagt høringssvarene om at arbeidsstipend, prosjektstøtte og garantiinntekstordninger er gode ordninger som fungerer. Og at det er nødvendig at tildeler forstår feltet det skal tildeles midler til og at dette ikke må skje uten fagkompetanse på det feltet det søkes innenfor. At dette må bli ivaretatt og kvalitetsmessig sikret. At det er uheldig at innkjøpsordningen for samtidskunst i Kulturrådet er spredt til 15 regionale institusjoner, og at det er uheldig at virksomheter som får driftsstøtte over kulturdepartementets budsjett ikke kan søke prosjektmidler fra Kulturrådet.

Mandag 1. september var det svarfrist på rapporten. Styret i LNM fant det riktig å stille oss bak svaret til rapporten fra NBK: "Løken-utvalget har i sin argumentasjon ensidig lagt vekt på svakheter ved garantiinntektsordningen. Og at garantiinntekstordningen når for få kunstnere, er ikke et argument mot ordningen, men snarere et argument for at flere bør få nyte godt av en slik ordning. At arbeidsstipend har gitt kunstnere mulighet til å prøve ut sitt talent og stimulerer til nyskaping. Garantiinntekten har gitt yrkesaktive kunstnere som gjennom en årrekke har vist ypperste kvalitet et økonomisk sikkerhetsnett og dermed stor kunstnerisk frihet. Etter NBKs mening bør begge ordningene utvikles videre, i tråd med den kunstnerpolitikken som er fulgt i mange år. NBK ser gjerne at avkortningsregelen fjernes og at det heller innføres en maksimal inntektsgrense slik at slik Statens kunstnerstipend foreslår, dermed vil også mange av Løken-utvalgets innvendinger mot garantiinntektsordningene falle bort.

NBK finner Løken- utvalgets forslag om at kunstnerorganisasjonene "bør ha forslagsrett på komitémedlemmer" i de nye statlige stipend komiteene, når det gjelder hvordan komitémedlemmer med faglige kvalifikasjoner skal utnevnes, uklart. Er det slik at Utvalget for Statens stipend (en ikke-faglig instans) bare skal kunne velges blant representanter foreslått av kunstnerorganisasjonene eller skal utvalget også selv kunne lansere kandidater? At det slik sett er vanskelig og se at stipendkomiteer gjennom et politisk utvalg kan ivareta den "armlengdes avstand" til politikerne."

Les gjerne hele høringssvaret fra NBK av Ingeborg Stana på www.billedkunst.no

På Kunstneraksjonen 2008 29. august i Oslo, kom det frem interessante aspekter og rystende tall. Dog var det savnet større oppslutning. Muligens skyltes det manglende kommunikasjon fra initiativtakerne? Eller er kunstnere så lite engasjerte?

I slutten av oktober er det svarfrist til Levekårsundersøkelsen og LNM ønsker i den forbindelse mer synlighet og tydelighet, men det fordrer engasjement!

Kveldene er begynt å bli mørkere, vi søker inn i atelierene og Kong vinter har begynt å blåse kald trekk over fjell og rundt hushjørner. Dog – det er ikke lenge til gulvene bones, faklene tennes, bordene dekkes og liflige toner skal klinge til alle feststemte gjester i Gamle Logen i Oslo. Det er så hyggelig at så mange av dere har takket ja – og vil være med å feire vår forenings 40 års jubileum! Vi gleder oss!

Annine Qvale

Juleutstillingen 2008

Årets juleutstilling blir igjen en åpen medlemsutstilling.

Kravene til utstillingen vil være som følger:

Innleverte verk må være produsert etter 2005. Størrelsen blir maks kantlengde 50x50.

To verk kan leveres, men galleriet står fritt til å velge verkene som skal benyttes til utstillingen. Verkene må være i Galleri LNM's hende innen:

15.11.08

Da vi har liten lagringskapasitet i galleriet ber vi om at bildene hentes i løpet av:

Uke 2, 2009.

LNMs jubileumsmiddag

Fredag 17. oktober nærmer seg.
Mange av våre medlemmer har allerede meldt seg på,
men Gamle Logen kan fortsatt romme FLERE!

Påmelding = Innbetaling av kr. 650,- innen 6. oktober

Konto: 6034 56 76093 merket ditt navn!

♪VELKOMMEN♪

Utstillinger i LNM:

Espen Brændsrød og Esther Maria Bjørneboe

Malerier og avledninger

Maleri, installasjon og skulptur

6. – 29. juni 08

Fredag 6. juni gledet vi i galleri LNM oss over å ønske velkommen til åpning av "Malerier og Avledninger". Utstillingen var Bjørneboe og Brændsrøds første samarbeidsprosjekt og en flott begivenhet. Blant annet ble hele midtre rom forvandlet med en heldekkende tapet rykket fra malerienes motiver (se bilde). Utstillingen ble støttet med midler fra Norsk Kulturråd og Billedkunstneres vederlagsfond

Fra pressemeldingen kunne man lese:

"Malerier og Avledninger" er en utstilling med nye abstrakte arbeider av Espen Brændsrød (f.1969) og Esther Maria Bjørneboe (f.1971) hvor maleriet i kraft av å være visuelt og materielt på ulikt vis danner overganger inn til andre former for billeddannelse. Arbeidene på denne utstillingen ønsker å drøfte maleriet i sammenstilling med noe av det som kommer som en følge av maleriet – avledningene. Her vist i henholdsvis Brændsrød og Bjørneboes arbeider i konstallasjoner som produkt/avfall og orginal/kopi.

Brændsrød og Bjørneboe er billedkunstnere som har en klar forankring i maleriet som medium. De har på ulike vis forfulgt hvert sitt maleriske prosjekt, men en kan likefullt finne felles trekk i arbeidene deres som knytter dem sammen i formale og koloristiske møter.

I **Esther Maria Bjørneboes** maleri og installasjonsarbeid "Synopsis del 2" møter tilskueren maleriet som "romlig" og i samtale med sin egen avledning (kopien/tapeten). Maleriene/orgiginalene, som er utgangspunktet for tapeten, er montert oppå denne. Det abstrakte motivet i billedserien er satt sammen av organisk/naturlignende fremtoninger som har gjenkjennelige elementer, men ingen narrativ fremstilling. For Bjørneboe er fargen helt klart et motiv i seg selv, og er ofte selve utgangspunktet for et bilde.

Espen Brændsrød viser enkeltstående malerier utført på/i pleksiglass sammen med en gruppe skulpturelle malerier "avledet" fra maleriene. Der maleriene i denne utstillingen fremstår som planmessig utførte verk med referanser til minimalisme og konstruktivismen, har de skulpturelle objektene over tid vokst frem fra tape-avfallshauger, et direkte resultat av maskeringsarbeid fra maleriene. Skulpturene har fremkommet fra hva som kan ses på som avfall fra en malerisk arbeidsprosess, men oppstår her gjennom den videre bearbeidelsen nærmest som nye, organiske livsformer.

Roy Normann

Density

arbeider på pleksiglass

8. – 31. august 08

Galleri LNM startet fredag 8.august den nye sesongen med åpning av Roy Normanns utstilling *Density*.

Fra pressemeldingen:

Roy Normann arbeider som maler i en åpen poetisk tradisjon. Han lager faste (statiske) objekter (malerier) som formidler flyktighet; et udefinert rom av lysreflekser som ikke så lett lar seg dechiffre i forbigarten. Den flyktige verden han refererer til kan for eksempel være tekstbaserte vignetter og lysreklamer. Til forskjell fra en klarere romantisk tradisjon, spiller han på det lille øyeblikket av poetisk mening, som bilder, i en referanseverden av masseproduserte fonter og plakater. Bokstavfigurene, som samtidig er ord og gir titler til bildene, kan sammenliknes med 60-tallets poetiske eksperimenter med ord som billedpoesi.

Roy Normann er like fullt en billedkunstner med alt hva det innebærer av visuell erfaring, tradisjon og eksperimentvilje. Det innebærer også en sanselig og bevisst materialfølsomhet, slik at arbeidene får både visuell rikdom og presisjon.

Galleri LNMs høstprogram

Dato:

05.09 – 28.09

03.10 – 26.10

31.10 – 23.11

28.11 – 21.12

Kunstner:

Marianne Darlén Solhaugstrand

Eli Skomsø

Magnhild Opdøl

Juleutstilling

Angående juryering for 2010.

Vi har nå fått inn ca 130 søknader om utstillingsplass for året 2010. Styret vil starte juryeringen medio oktober og resultatet vil bli klart i løpet av november.

LNM Nyhetsbrev kommer ut med ujevne mellomrom og minimum 4 ganger i året for å informere om LNMs aktiviteter, styrets arbeide og aktuelle saker.

Mer generell informasjon finner du på LNMs nettsider: www.lnm.no

Kommentarer og forslag til saker sendes som på e-post til daglig@lnm.no merket "nyhetsbrev".